

OZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI
DAVLAT XIZMATLARI AGENTLIGI
TOSHKENT SHAHAR
BOSHQARMASI
OLMAZOR TUMAN
DAVLAT XIZMATLARI MARKAZI
20 19.12.2019
No 268 9259
100005, OLMAZOR TUMANI,
SAG'RON KO'CHASI, 363 A-UY
TEL: 71 71 71 71 71

“Ўзстандарт” агентлиги
Бош директорининг
2019 йил “120” декабрдаги
ГАСДИҚЛАНДИ
Д.Саттаров
2019 йил “ ” декабрь

Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология
ва сертификатлаштириш агентлиги
“Ўзбекистон миллий метрология институти”
давлат корхонасининг

У С Т А В И
(ЯНГИ ТАҲРИР)

Тошкент – 2019 йил

1-боб. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ушбу Устав Ўзбекистон Республикасининг Фукаролик кодекси ва бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги “Ўзбекистон миллий метрология институти” давлат корхонасининг (кейинги ўринларда “ЎзММИ” ДК деб аталади) ҳуқукий мақомини, унинг фаолияти хусусиятларини, Муассис ва “ЎзММИ” ДК ҳуқук ва мажбуриятларини, “ЎзММИ” ДК ва Муассис ўргасидаги мулкий муносабатларни белгилайди.

Устав Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 октябрдаги 215-сон қарори билан тасдиқланган “Давлат корхоналари тўғрисида”ги низом талабларига мувофиқ ишлаб чиқилди.

2. “ЎзММИ” ДК Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 28 апрелдаги “Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2935-сон Қарори асосида ташкил этилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 15 августдаги “Ўзбекистон Республикасида мувофиқликни баҳолаш тизимини янада такомиллаштириш ва синов лабораториялари комплексини ривожлантириш тўғрисида”ги ПҚ-4419-сон Қарори асосида “ЎзММИ” ДКнинг ҳудудий филиаллари ташкил этилди.

3. Ушбу Уставда Ўзбекистон Республикасининг “Метрология тўғрисида”ги қонунидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади.

4. “ЎзММИ” ДКнинг асосий масалалари, вазифалари ва ҳуқукларини Ўзбекистон Республикасининг “Метрология тўғрисида”, “Стандартлаштириш тўғрисида”, “Маҳсулот ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида”, “Истеъмолчилар ҳуқукини ҳимоя қилиш тўғрисида”, “Техник жиҳатдан тартибга солиш тўғрисида”, “Мувофиқликни баҳолаш тўғрисида”, “Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида”ги қонунларга ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 28 апрелдаги “Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2935-сон ва 2019 йил 15 августдаги “Ўзбекистон Республикасида мувофиқликни баҳолаш тизимини янада такомиллаштириш ва синов лабораториялари комплексини ривожлантириш тўғрисида”ги ПҚ-4419-сон Қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 5 августдаги “Ўзбекистон давлат стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги тузилмасини такомиллаштириш ва унинг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги 373-сон қарори, метрология соҳасига тегишли Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатлари ҳамда ушбу Уставга мувофиқ белгиланди.

5. Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги (“Ўзстандарт” агентлиги) “ЎзММИ” ДКнинг муассиси, унинг мақомини белгилайдиган қонун ҳужжатларга мувофиқ ваколати доирасида давлат корхонасини таъсис этишга вакил килинган давлат бошқарув органидир (кейинги ўринларда “Муассис” деб аталади).

6. Мазкур Устав “Муассис” томонидан тасдиқланиб, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда рўйхатга олингандан кейин “ЎзММИ” ДКнинг таъсис ҳужжати ҳисобланади.

7. “ЎзММИ” ДКнинг расмий номи:

а) давлат тилида:

тўлиқ – O’zbekiston standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlashtirish agentligi “O’zbekiston milliy metrologiya instituti” davlat korxonasi;

қисқартирилган – “O’zMMI” DK;

б) рус тилида:

тўлиқ – Государственное предприятие “Узбекский национальный институт метрологии “Узбекского агентства стандартизации, метрологии и сертификации”;

қисқартирилган – ГП “УзНИМ”;

в) инглиз тилида:

тўлиқ – Uzbek national institute of metrology State Enterprise of Uzbek agency for standardization, metrology and certification

қисқартирилган – “UzNIM” SE.

8. “ЎзММИ” ДКнинг жойлашган жойи (пошта манзили): 100049, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Фаробий кўчаси, 333 А, 333 Б-йлар.

9. “ЎзММИ” ДКнинг фаолият кўрсатиш муддати чекланмаган.

2-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ ЮРИДИК МАҚОМИ

10. “ЎзММИ” ДК – давлат мулкидаги, ўзига оператив бошқариш учун берилган мулк негизида ташкил этилган давлат унитар корхонаси шаклидаги илмий-тижорат ташкилотидир. “ЎзММИ” ДК ўзига бириктирилган мулкдан қонун ҳужжатларида белгиланган доирада, ўз фаолияти мақсадлари ва вазифаларига, “Муассис”нинг топшириқларига ҳамда эгалик қилиш хукувидаги мулкнинг мақсадига мувофиқ мулкдан фойдаланишни ва уни тасарруф этишни амалга оширади.

11. “ЎзММИ” ДК ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарорлари, Фармон ва Фармойишлари, Вазирлар Махкамасининг қарор ва фармойишлари, “Ўзстандарт” агентлигининг қарор ва буйруқларига ҳамда мазкур Устав ва бошқа Ўзбекистон Республикасининг амалдаги норматив-хукукий ҳужжатларига амал қиласи.

12. “ЎзММИ” ДК қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ўз номидан мулкий ва шахсий номулкий хукуқларни олиши ва амалга ошириши, мажбуриятлар олиши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

13. “ЎзММИ” ДКда “Муассис” томонидан тасдиқланган ташкилий тузилмага асосан филиаллар, бўлимлар ва бошқа бўлинмалар фаолият кўрсатади.

14. “ЎзММИ” ДК бошқа давлат корхонасининг муассиси бўлишга ҳакли эмас. “ЎзММИ” ДК “Муассис” розилиги билан қонун ҳужжатларига мувофиқ тижорат ташкилотлари, шунингдек, юридик шахсларнинг қатнашишига йўл қўйиладиган нотижорат ташкилотлар қатнашчиси (аъзоси) бўлиши мумкин.

15. “ЎзММИ” ДК ўз фаолияти юзасидан “Муассис” олдида ҳисбот беради.

16. “ЎзММИ” ДК фаолияти “Муассис” томонидан мувофиқлаштирилади.

17. “ЎзММИ” ДК Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тасвири ва ўз номи туширилган муҳр ва бланкаларга, алоҳида мол-мулкка, мустақил балансга, шахсий ғазна ҳисобварақларига, банк ҳисоб ракамларига, шу жумладан хорижий валютадаги банк ҳисоб ракамларига эга бўлади.

18. “ЎзММИ” ДК ўз номи ва жойлашган манзили кўрсатилган штампари ва бланкаларига, шахсий тимсоли (логотип), шунингдек, ўрнатилган тартибда рўйхатга олинган товар белгиси ва бошқа юридик шахсни идентификациялашга оид воситаларга эга бўлишга ҳақли.

19. “ЎзММИ” ДК ўрнатилган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган вактдан бошлаб юридик шахс мақомига эга бўлади.

3-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ АСОСИЙ МАҚСАДИ, ВАЗИФАЛАРИ ВА ФУНКЦИЯЛАРИ

20. Қўйидагилар “ЎзММИ” ДК фаолиятининг асосий мақсад ва вазифалари ҳисобланади:

- Ўзбекистон Республикаси миллий эталонлар базасини такомиллаштириш ва ривожлантириш бўйича тегишли чораларни амалга ошириш;
- эталонлар, энг юқори аниқликдаги ўлчаш воситаларини талаб даражасида сақлаб туриш, уларни халқаро даражада солиштириш, шунингдек, ўлчов бирликларини сақлаш ва узатиш;
- ўлчашларнинг ягона бирликда бўлишини таъминлаш бўйича норматив хужжатларни ишлаб чиқиш, метрологик назорат натижаларини ўзаро тан олиш бўйича халқаро шартномаларни амалга ошириш;
- метрологик текширувни ва метрология соҳасида илмий тадқиқотларни амалга ошириш;
- метрология соҳасида давлат сиёсатини амалга оширишда иштирок этиш;
- “ЎзММИ” ДКнинг моддий-техника базасини ривожлантириш;
- амалдаги конунчиликка қарши бўлмаган бошқа хизматлар кўрсатиши.

21. “ЎзММИ” ДК ўзига юкланган вазифаларга мувофиқ қўйидаги функцияларни бажаради:

а) Ўзбекистон Республикаси миллий эталонлар базасини такомиллаштириш ва ривожлантириш бўйича тегишли чораларни амалга ошириш борасида:

- миллий эталонлар базасини шакллантиришда иштирок этади;
- маънан эскирган, замонавий талабларга жавоб бермайдиган эталонларни аниқлайди, уларни хисобдан чиқариш бўйича “Ўзстандарт” агентлигига таклифлар киритади ва уларни модернизация қилиш бўйича тегишли ишларни амалга оширади;
- давлат бюджети ва бошқа молиявий манбалар ҳисобидан эталонлар ва юқори аниқликдаги ўлчаш воситаларини харид қилиш бўйича йиллик дастурларни ишлаб чиқади ва бу борада “Ўзстандарт” агентлигига тегишли таклифлар киритади.

б) эталонлар, энг юқори аниқликдаги ўлчаш воситаларини талаб даражасида сақлаш, уларни халқаро даражада солиштириш, шунингдек, ўлчов бирликларини сақлаш ва узатиш борасида:

- миллий эталонларни халқаро даражада, ишчи эталонлар ва юқори аниқликдаги ўлчаш воситаларини маҳаллий даражада солиштирилишини ташкиллаштиради;

- “Ўзбекаккредитация” давлат корхонаси билан биргаликда республика миқёсида мувофиқликни баҳолаш ишларини амалга оширувчи идоралар, киёслаш ва калибрлаш лабораториялари бўйича тегишли солиштиришларни ташкил этади ҳамда солиштиришларни ўтказиша бевосита қатнашади, шунингдек лабораторияларнинг малакасини баҳолаш бўйича провайдерлик хизматини кўрсатади;

б) ўлчашларнинг ягона бирлиқда бўлишини таъминлаш бўйича норматив хужжатларни ишлаб чиқиш, метрологик назорат натижаларини ўзаро тан олиш бўйича халқаро шартномаларни амалга ошириш борасида:

- ўзаро тан олиш тўғрисидаги халқаро келишувларни амалга оширади;
- метрология соҳасидаги меъёрий ва услубий хужжатларни ишлаб чиқади, тасдиқлайди ва рўйхатдан ўтказади;
- метрология соҳасидаги меъёрий ва услубий хужжатларни қонунчиликка мувофиқ метрологик экспертиза қилади, тасдиқлайди ва ушбу хужжатларнинг ягона фондини шакллантиради;

- метрология соҳасидаги атамаларни киритади ҳамда меъёрий ва услубий хужжатларни давлат тилига таржима қилади;

- ўлчаш воситалари, ўлчашларни бажарилиш услубиёти ва ўлчашларнинг натижаларини метрологик текширувдан ўтказиш бўйича ишларни бажариш тартибига оид ягона метрологик талабларнинг даражасини ишлаб чиқади ва тахлил қилади;

- ўлчаш воситаларининг турини тасдиқлайди, ўлчаш ва синов воситаларини метрологик аттестация қилишга оид хужжатларни экспертизадан ўтказади;

- ўлчаш ва синовларни бажариш услубиёларини метрологик аттестация қилиш ва экспертизасини ташкил этади ва ўтказади;

г) метрологик текширувни ва метрология соҳасида илмий тадқиқотларни амалга ошириш борасида:

- метрология соҳасида фундаментал, илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишларини амалга оширади, катталик бирликлари эталонларини яратиш, такомиллаштириш, кузатувчанлигини таъминлаш, сақлаш ва амалиётга жорий этиш бўйича тегишли чораларни қўради, катталик бирликлари эталонларига ва ўлчаш воситаларига бирликларни узатади;

- ўлчаш воситаларининг турини тасдиқлаш, ўлчаш ва синов воситаларини, модда ва материалларнинг стандарт намуналарини метрологик аттестация қилиш, ўлчаш воситаларини киёслаш ва калибрлаш ишларини амалга оширади;

- ўлчаш ва синов воситаларининг дастурий таъминотини ишлаб чиқади ва уларни аттестация қилади;

- иктиносидиёт тармоқлари ва бошқа фаолият соҳаларида метрологияни ривожлантириш ва такомиллаштириш борасида ўтказиладиган маҳаллий ва халқаро семинар, мажлис ва конференцияларни ташкил этади, шу каби тадбирларда қатнашади;

- путур етказмасдан текширув соҳасида амалий, илмий-тадқиқот ва услубий ишларини амалга оширади;

- метрологик текширувдан ўтказилган ўлчаш воситаларининг ҳисобини юритади;

- моддалар ва материаллар таркиби ҳамда хоссаларининг стандарт намуналарини тадқиқот қиласди, шунингдек, моддалар ва материалларнинг физик константалари ҳамда хоссаларига оид стандарт (справочный) маълумотларни ишлаб чиқади ва жорий этади;

- шартнома асосида юридик ва жисмоний шахсларга метрологик хизматлар кўрсатади;

- маҳсулот, модда ва объектлар параметрлари ҳамда тавсифларини ўлчаш, синаш бўйича юридик ва жисмоний шахсларга хизмат кўрсатади;

д) метрология соҳасида давлат сиёсатини амалга оширишда иштирок этиш борасида:

- метрология хизматлари, марказлар, лабораториялардаги ўлчаш воситаларини синаш, метрологик аттестация қилиш, қиёслаш ва калибрлап ишларини, ўлчашларни бажариш услубиётларини метрологик аттестация қилиш ва бошқа метрологик фаолият турларини юритишга ваколатли эканлигини расмий жиҳатдан тасдиқланишида (аккредитлаш, аттестатлашда ва бошқаларда) иштирок этади;

- метрология соҳасидаги халқаро ташкилотлар ишларида катнашади;

- ўлчаш турлари бўйича метрологик хизматни ривожлантиришга оид устувор йўналишларни аниқлашда иштирок этади;

- ўлчаш, синов турлари ва путур етказмасдан текширув бўйича юридик шахсларнинг метрология хизматларига услубий раҳбарликни амалга оширади;

- путур етказмасдан текширув бош маркази, модда ва материалларнинг стандарт намуналари бош маркази, метрология хизмати бош марказига раҳбарликни амалга оширади;

- иктисолиёт тармоклари эҳтиёжлари, ҳамда мудофаа қобилияти ва миллий ҳавфисизликни таъминлайдиган ишончли ўлчаш маълумотлари бўйича масалаларни ишлаб чиқади ва тегишли идораларга таклифлар киритади;

- метрология соҳасида ишлатилаётган қонун хужжатларини такомиллаштиради ва янги қонун хужжатларини ишлаб чиқиш бўйича таклифлар билдиради;

- республика миқёсида метрология соҳасида фаолият олиб борадиган мутахассислар малакасини оширади ва амалиёт ўтказиш бўйича тегишли чораларни кўради;

е) “ЎзММИ” ДКнинг моддий-техника базасини ривожлантириш борасида:

- метрология соҳасида моддий-техника базасини зарурий даражада жиҳозлаш ва талаб даражасида сақлаш бўйича “Муассис”га таклифлар киритади;

- лабораторияларнинг моддий-техника базасини такомиллаштириш юзасидан бошқа ташкилотлар билан шартномалар тузади;

- халқаро, минтақалараро ва минтақавий ташкилотларнинг техник ҳамкорлик ва техник ёрдам лойихаларида иштирок этади;

- янги ва мавжуд ўлчаш ҳамда синов воситаларини ишлаб чикиш, модернизация қилиш бўйича ишларни амалга оширади;

- давлат метрология хизматини техник ва технологик базасини такомиллаштиришга йўналтирилган инвестиция дастурларида, ўлчашлар бирлигини таъминлаш соҳасидаги давлат ва бошқа дастурларда иштирок этади;

ж) юкорида белгиланган вазифалардан ташқари, “ЎзММИ” ДК қуидаги функцияларни амалга оширади:

- аккредитлаш соҳасига мувофиқ маҳсулотларни синаш ва сертификатлаштиришни ўтказади ва унда бевосита иштирок этади;

- ишлаб чиқаришнинг метрологик таъминоти аудитини ташкил этади ва уни ўтказишда иштирок этади;

- “Ўзбекаккредитация” давлат корхонаси мурожаатига кўра аккредитлаш бўйича ҳужжатларни экспертизадан ўтказади;

- аккредитланган мувофиқликни баҳолаш органларини инспекция назоратини ўтказишда қатнашади;

- меъёрий ҳужжатларга мувофиқ метрология хизматлари ва унинг ходимлари малакасини баҳолайди;

- меҳнат унумдорлигини ошириш ва шароитларини яхшилаш бўйича ишларни амалга оширади, иш жойларини оқилона ташкил этади ва аттестатлайди;

- иш фаолиятида ўзига тегишли соҳалар доирасида шартномалар тузади ва шартнома асосида кўрсатиладиган хизматларга нарх белгилайди.

22. “ЎзММИ” ДК Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа фаолият турлари билан ҳам шугулланиши мумкин.

23. “ЎзММИ” ДК амалдаги қонунларга кўра маҳсус рухсатнома (лицензия) олиш талаб этиладиган фаолият турлари билан факат тегишли рухсатнома (лицензия) олгандагина шугулланади.

4-боб. “ЎзММИ” ДК ФАОЛИЯТИНИ БОШҚАРИШ

24. “ЎзММИ” ДКга “Ўзстандарт” агентлигининг Бош директори томонидан тайинланган директор раҳбарлик қиласди.

“ЎзММИ” ДК директори корхона олдига қўйилган вазифаларнинг бажарилишини ташкил этиш ва назорат қилишда маъсул ҳисобланади.

5-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ УСТАВ ФОНДИ ВА МУЛКИ

25. “ЎзММИ” ДКнинг устав фонди “Муассис” томонидан берилган мол-мулк ва “ЎзММИ” ДКнинг ўз фаолиятидан олинган даромадлари ва қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа манбалар ҳисобига шаклланади.

26. “ЎзММИ” ДК устав фондининг микдори 1 276 740 118,28 (бир миллиард икки юз етмиш олти миллион етти юз кирқ минг бир юз ўн саккиз сўм йигирма саккиз тийин) сўмни ташкил этади.

27. “ЎзММИ” ДКнинг мулки:

“Муассис” томонидан “ЎзММИ” ДКга оператив бошқариш хуқуки билан бириктирилган мулк;

“ЎзММИ” ДКнинг ўз фаолиятидан олган даромадлари;

Чет эл ва республика ташкилотлари грантлари, шунингдек, халқаро ташкилотларнинг бегараз техник кўмаклари;

қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа манбалар ҳисобига шакллантирилади.

28. “ЎзММИ” ДК мулкининг қиймати унинг мустакил балансида акс эттирилади.

29. Асосий фондлар, айланма маблағлар, шунингдек, барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан орттирилган молиявий ресурслар ва “Муассис” томонидан корхонага оператив бошқариш хуқуки билан бириктирилган моддий-товар бойиклари “ЎзММИ” ДК мулкини ташкил этади.

30. “ЎзММИ” ДКда давлат мулкини оператив бошқариш хуқуки, топшириш-қабул қилиш далолатномаси корхона директори ва “Муассис” томонидан имзоланган вақтдан бошлаб пайдо бўлади.

31. “ЎзММИ” ДК мулки бўлинмас мулк ҳисобланади ва қўшилган ҳиссалар (улушлар, пайлар) бўйича ҳам корхона ходимлари ўртасида тақсимланиши мумкин эмас.

6-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ УСТАВ ФОНДИНИ ҚЎПАЙТИРИШ ВА КАМАЙТИРИШ ТАРТИБИ

32. “ЎзММИ” ДКнинг устав фонди қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда “Муассис” қарорига биноан қўпайтирилади ёки камайтирилади.

7-боб. “ЎзММИ” ДК МОЛ-МУЛКИНИ ТАСАРРУФ ЭТИШ

33. “Муассис” “ЎзММИ” ДКга берилган давлат мулкидан белгиланган мақсадда фойдаланилишини ва унинг сақланишини, шунингдек ўзгага берилишини назорат қиласи.

34. Директор “Муассис” билан келишган ҳолда “ЎзММИ” ДК мулкини куйидагича тасарруф этиши мумкин:

асосий воситаларни сотиш, уларни ижарага ёки гаровга бериш;
мол-мулкни бошқа хўжалик жамиятининг устав фондига улуш сифатида киритиш;
бошқа хўжалик жамиятларининг акцияларини (улушларини) сотиб олиш ва сотиш;

мол-мулкни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бошқача тарзда тасарруф этиш.

8-боб. “ЎзММИ” ДК ДАРОМАДНИ (ФОЙДАНИ) ТАҚСИМЛАШ, ЗАРАРЛАРНИ ҚОПЛАШ, ЗАХИРА ФОНДИНИ ВА БОШҚА ФОНДЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ТАРТИБИ

35. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига ва давлат мақсадли жамғармаларига барча соликлар ҳамда бошқа мажбурий тўловлар тўлангандан, шунингдек, давлат корхонасининг соф фойдасидан Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига ва “Муассис”га ажратмалардан кейин давлат корхонасида қоладиган соф фойда корхона ихтиёрида қолади ва ундан “Муассис”нинг қарорига биноан фойдаланилади.

36. “ЎзММИ” ДК ўз тасарруфида қоладиган соф фойда хисобига захира фондини, шунингдек, бошқа фондларни ташкил этиши мумкин, уларнинг миқдори ва шакллантириш тартиби “Муассис” томонидан тасдиқланади.

37. “ЎзММИ” ДК кўрсатиладиган хизматларни Ўзбекистон Республикасининг амалдаги норматив-хуқукий хужжатлари ҳамда тузиладиган шартнома билан белгиланадиган нархлар ва тарифлар (прайскурант, калькуляция) асосида амалга оширади.

38. “ЎзММИ” ДКнинг хўжалик фаолияти натижасида кўрилган заарлар ушбу мақсадлар учун ташкил этилган захира фонди маблаглари хисобидан қопланиши мумкин.

9-боб. “МУАССИС”НИНГ ХУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

39. “Муассис” қонун хужжатларида белгиланган тартибда куйидаги хуқукларга эга:

“ЎзММИ” ДК фаолиятининг мақсади, предмети, турларини белгилаш;

“ЎзММИ” ДК уставига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;

“ЎзММИ” ДК директори ва унинг ўринbosарлари билан тузилган меҳнат шартномасини меҳнат тўғрисидаги қонун хужжатларида белгиланган тартибда муддатидан олдин бекор қилиш;

“ЎзММИ” ДКни қайта ташкил этиш ёки тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиш, тугатиш комиссиясини тайинлаш ва тугатиш балансларини тасдиқлаш;

“ЎзММИ” ДК мулкига оид келишувларни, битимларни, шартномаларни ва шу каби хужжатларни ҳақиқий эмас деб эътироф этиш тўғрисидаги даъво билан судга мурожаат этиш;

“ЎзММИ” ДКнинг ортиқча, фойдаланилмаётган ёхуд белгиланган мақсадда фойдаланилмаётган мулкини олиб қўйиш ва уларни тасарруф этиш;

“ЎзММИ” ДКга етказилган заарларни ундириш тўғрисида корхона раҳбарига нисбатан даъво тақдим этиш;

молиявий йил якунлангач олти ойдан кеч бўлмаган муддатда “ЎзММИ” ДКнинг соф фойдасининг қисмини олиш. Бунда, Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига соф фойданинг 30 фоиз ажратмаларини йўналтириш.

40. “Муассис” куйидагиларга мажбур:

“ЎзММИ” ДК директори ва унинг ўринbosарларини тайинлаш, меҳнат тўғрисидаги қонун хужжатларига мувофиқ улар билан меҳнат шартномасини тузиш;

“ЎзММИ” ДКнинг йиллик бизнес-режасини тасдиқлаш, ҳар чоракда унинг бажарилиши юзасидан хисботни эшлиши;

бозор қиймати Ўзбекистон Республикасида белгиланган базавий хисоблаш миқдорининг минг баравар миқдоридан ошадиган мулкни тасарруф этиш учун “ЎзММИ” ДКга рухсатномалар бериш тўғрисидаги қарорни тегишли равища Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат кўмитаси ёки унинг худудий бошқармаси билан келишиш;

“ЎзММИ” ДКга берилган давлат мулкидан мақсадли фойдаланишини ва сақланишини, шунингдек, унинг бегоналаштирилишини назорат қилиш;

“ЎзММИ” ДКнинг йил якуни бўйича йиғилишини йил тугаганидан кейин олти ойдан кечиктирмай ўтказиш ва давлат бюджетига ажратмаларни соф фойдани тақсимлап тўғрисидаги қарор қабул қилинган санадан 60 кундан кечиктирмай тўлаш.

10-боб. “ЎзММИ” ДК ДИРЕКТОРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ, МАЖБУРИЯТЛАРИ ВА ЖАВОБГАРЛИГИ

41. “ЎзММИ” ДК директори, унинг якка ижро этувчи органи хисобланиб, қуидаги ҳуқуқларга эга:

“ЎзММИ” ДК ходимларининг штат бўйича сони ва уларнинг иш ҳақи микдорларини “Муассис” билан келишган ҳолда тасдиқлайди;

“ЎзММИ” ДКнинг “Ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш тўғрисида”ги Низомни “Муассис” ҳамда Касаба уюшмаси билан келишган ҳолда тасдиқлайди;

“ЎзММИ” ДКнинг фаолиятига тегишли бўлган норматив хужжатларни тасдиқлайди;

“ЎзММИ” ДК ҳудудий филиаллари раҳбарларига бериладиган Ишончномани тасдиқлайди;

зарурат бўлганда, “Муассис” томонидан тасдиқланган ташкилий тузилмани ўзгартиргмаган ҳолда, штатлар жадвалига ўзгартиришлар киритади;

“ЎзММИ” ДК ҳудудий филиалларининг ташкилий тузилмаси ва штатлар жадвалини тасдиқлайди. Зарурат бўлганда уларга қўшимча ва ўзгартиришлар киритади;

“ЎзММИ” ДК филиаллари, бўлимлар, марказ, лаборатория раҳбар ва ходимларини ишга қабул қиласи, улар билан меҳнат шартномаларини (контрактларни) тузади, ўзгартиради ва уларнинг амал қилишини тўхтатади;

“ЎзММИ” ДК номидан ишончномасиз фаолият кўрсатади, битимлар (шартномалар)ни белгиланган тартибда тузилишини таъминлайди, унинг манфаатларини ифодалайди;

кадрларни тайёрлаш ва ўқитиш, уларнинг малакасини ошириш чоратадбирларини амалга оширади;

“ЎзММИ” ДКнинг ички иш тартибини ва хўжалик фаолиятини тартибга солувчи хужжатларни тасдиқлайди;

“ЎзММИ” ДК томонидан конун хужжатларига риоя қилинишини ташкил этади ва назорат қилишни таъминлайди;

“ЎзММИ” ДКга юклangan мақсадлар ва вазифаларни бажариш учун зарур бўлган бошқа функцияларни амалга оширади.

конун хужжатларида белгиланган тартибда ишончномалар беради;

ушбу Уставга ҳамда “Муассис” томонидан берилган ҳуқуқ ва ваколатларга мувофиқ “ЎзММИ” ДК молия-хўжалик фаолиятининг барча масалаларини ҳал қиласи;

“ЎзММИ” ДК ихтиёрида колган соф фойда ҳисобига ташкил этилган захира ва бошқа фондларга йўналтирилган маблағларни тақсимлайди;

“ЎзММИ” ДКнинг филиалларини, бўлим, бўлимлар таркибида бўлинмалар ташкил этади, тугатади;

“ЎзММИ” ДКнинг асосий ҳисобварафи бўлган тижорат банкини ўзгартириш;

ўз ваколатлари доирасида “ЎзММИ” ДКнинг фаолиятини ташкил этиш ва амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни кўриб чиқади ва ҳал этади.

42. “ЎзММИ” ДК директорининг мажбуриятлари:

“ЎзММИ” ДК олдига қўйилган вазифаларнинг бажарилишини ташкил этиш ва назорат қилиш;

“ЎзММИ” ДКнинг асосий фаолиятини такомиллаштириш, бошқаришнинг энг замонавий усулларини жорий этишга доир чора-тадбирларни амалга ошириш;

“Муассис” олдида ҳар чоракда “ЎзММИ” ДК фаолияти тўғрисида хисоб бериш;

амалдаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда аудитор текширишларини ўтказиш ва аниқланган камчиликларни бартараф этиш чораларини кўриш;

“ЎзММИ” ДК мулкини амалдаги қонунчилик ва “Муассис” томонидан унга берилган ваколатлар доирасида тасарруф этиш;

“ЎзММИ” ДКнинг барча ходимлари томонидан бажарилиши шарт бўлган буйруқлар чиқариш;

жамоа шартномасини касаба уюшмаси қўмитаси билан келишган ҳолда тасдиқлаш;

жамоа шартномасида ходимлар учун тўланадиган устамалар, жорий мукофотлар, қўшимча ва бир йўла бериладиган тўловлар, имтиёзлар, иш стажи, чорак ва йил якуни бўйича тўловларни белгилаш мажбуриятини олиш ва уларнинг бажарилишини таъминлаш.

43. “ЎзММИ” ДК директори қўйидагиларга жавобгар:

директор ўз хукуқларини амалга ошириш ва вазифаларни бажаришда “ЎзММИ” ДК манфаатларини кўзлаб ҳаракат қиласи ҳамда бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларга тўловлар, иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши, меҳнатга оид хукукий муносабатлардан келиб чиқувчи барча талаблар ва уларга тенглаштирилган тўловларнинг қондирилиши, ишлаб чиқариш фаолияти билан бевосита боғлиқ эҳтиёжлар учун маблағларни ўз вақтида ўтказилишига, “ЎзММИ” ДКнинг ҳатти-ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) билан, жумладан, “ЎзММИ” ДКга берилган давлат мол-мулки йўқолган тақдирда, етказилган зарар юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Директор зиммасига юклangan вазифаларнинг бажарилиши, шунингдек, “ЎзММИ” ДКга берилган давлат мулкининг сақланиши ва ундан мақсадли фойдаланилиши юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

11-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

44. “ЎзММИ” ДК ўз мажбуриятлари бўйича ўзига тегишли мулк билан жавоб беради. “Муассис” “ЎзММИ” ДК мулки етарли бўлмагандан “ЎзММИ” ДК мажбуриятлари бўйича субсидиар тартибда жавоб беради.

45. “ЎзММИ” ДК “Муассис”нинг мажбуриятлари бўйича жавоб бермайди.

12-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ ТАРКИБИЙ ТУЗИЛИШИ

46. “ЎзММИ” ДК марказий аппарати (марказий бошқарув аппарати) ва худудий филиаллардан иборат.

47. “ЎзММИ” ДКнинг худудий филиаллари қуйидагилар:

T/р	Худудий филиаллар номи
1.	Қорақалпогистон Республикаси филиали
2.	Андижон филиали
3.	Бухоро филиали
4.	Бекобод филиали
5.	Жиззах филиали
6.	Қашқадарё филиали
7.	Навоий филиали
8.	Наманган филиали
9.	Самарқанд филиали
10.	Сурхондарё филиали
11.	Сирдарё филиали
12.	Фарғона филиали
13.	Хоразм филиали
14.	Қўкон филиали
15.	Олмалиқ филиали
16.	Чирчик филиали

48. “ЎзММИ” ДКнинг худудий филиаллари корхона раҳбари томонидан тасдиқланган барча худудий филиаллар учун мажбурий бўлган умумий Низом асосида фаолият юритади.

49. Худудий филиаллар раҳбарлари “ЎзММИ” ДКнинг директори томонидан буйруқ асосида лавозимга тайинланади ва озод этилади. Худудий филиаллар раҳбарлари “ЎзММИ” ДК директорига тўғридан-тўғри бўйсунади.

13-боб. “ЎзММИ” ДКДА ҲИСОБ ВА ҲИСОБОТЛАР ЮРИТИШ

50. “ЎзММИ” ДК ўз фаолияти натижаларини оператив, бухгалтерия, статистик ва қонунчиликда белгиланган тартибда бошқа ҳисоб ва ҳисоботларни юритади.

51. “ЎзММИ” ДК ҳисобот даври якунига етгач, ваколатли идоралар ва “Муассис”га молиявий ҳисобот бериб, қонунчиликда белгиланган рўйхат бўйича хужжатларни тақдим этади.

Юритилган хужжатларнинг бут сақланиши ва сақлаш учун тегишли давлат органларига белгиланган тартибда топширилиши учун жавоб беради.

52. “ЎзММИ” ДК даромадлар ва сарф-харажатлар ҳисобини тўғри амалга оширилиши устидан назорат амалдаги қонунчилик асосида “Муассис” ва бошқа назорат органлари томонидан амалга оширилади.

53. “ЎзММИ” ДК молиявий хўжалиги ва бухгалтерия ҳисботини юритиш мақсадида консалтинг корхоналари хизматларидан шартнома асосида фойдаланиш хуқуқига эга.

54. “ЎзММИ” ДК ўз молиявий-хўжалик фаолиятини таҳлил қилувчи текширув ўтказиши мақсадида аудиторларни таклиф килиш хуқуқига эга.

14-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ ХЎЖАЛИК ФАОЛИЯТИ

55. “ЎзММИ” ДК ўз фаолиятини мустақил режалаштиради ва ривожланиш истиқболларини белгилайди.

56. “ЎзММИ” ДКнинг бошқа корхоналар, ташкилотлар, юридик ва жисмоний шахслар билан хўжалик фаолиятининг барча соҳалардаги муносабатлари шартномалар асосида амалга оширилади. “ЎзММИ” ДК шартнома предметини танлашда, мажбуриятларини белгилашда, Ўзбекистон Республикаси қонунларига зид бўлмаган ўзаро хўжалик муносабатлари шартларини белгилашда эркинdir.

57. “ЎзММИ” ДК ҳар бир ходимнинг меҳнат даромадини унинг шахсий меҳнат улушига караб, “ЎзММИ” ДК фаолиятининг пировард натижаларини ҳисобга олиб, ўрнатилган тариф ставкалари бўйича белгилайди. “ЎзММИ” ДК директорига “Муассис” билан келишилган ҳолда “ЎзММИ” ДКнинг молиявий имкониятлари ва хўжалик фаолияти натижаларидан келиб чиқиб, юқори тариф коэффициентларини қўллаш ваколати берилади.

58. “ЎзММИ” ДК ходимларининг меҳнатига ҳак тўлашнинг энг кам миқдори амалдаги қонун хужжатларга мувофиқ белгиланади.

59. Меҳнатга ҳак тўлашнинг шакллари, тизимлари ва миқдорлари, шунингдек ходимлар даромадларининг бошқа турлари амалдаги қонун хужжатларга мувофиқ равища белгиланади.

15-боб. “ЎзММИ” ДКНИНГ ИЖТИМОИЙ ФАОЛИЯТИ

60. Ижтимоий масалалар, шу жумладан меҳнат қилиш, дам олиш, яшаш ва саломатликни муҳофаза қилиш шароитларини яхшилаш “ЎзММИ” ДК директори томонидан касаба уюшмаси ёки ходимларнинг вакиллик органи иштирокида Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатларига мувофиқ равища хал этилади.

61. “ЎзММИ” ДК директори корхонада меҳнат қилаётган барча ходимларга ҳавфсиз меҳнат шароити яратади ва уларнинг соғлигига ҳамда меҳнат қобилиятига етказилган зарар учун қонунда белгиланган тартибда жавоб беради.

16-боб. “ЎзММИ” ДКНИ ТУГАТИШ ВА ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ ШАРТЛАРИ

62. “ЎзММИ” ДК “Муассис” буйругига кўра, тегишли равища Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштирилган корхоналарга қўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ёки унинг ҳудудий бошқармаси билан келишилган ҳолда, қонун хужжатларида белгиланган тартибда ёхуд суд карорига биноан қайта ташкил этилиши ёки тугатилиши мумкин.

17-боб. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

63. Мазкур Устав қонунда белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан кучга киради.

64. “ЎзММИ” ДКнинг мазкур Уставда акс эттирилмаган масалалари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари доирасида ҳал этилади.